

Litteræ Annvæ Provinciæ Sardiniæ Societatis lesv Anni 1608.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70405](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70405)

LITTERÆ ANNÆ
PROVINCIÆ SARDINIÆ
SOCIETATIS IESV
Anni 1608.

Ensentur in Prouincia Sardiniaæ Socij duo de quinquaginta supra centum, per quinque domicilia dispositi. Sacerdotes unus & quinquaginta, Scholastici duo supra quadraginta. Coadiutores reliqui quinquaginta quinq; unus morte sublatus, dedere Societati nomina nouem.

COLLEGIVM SASSA-
ritanum.

A Luit hoc anno Sassaritanum Collegium octo supra quadraginta Socios. Cum his viuere desijt P. Sebastianus Campo, vir sanctitatis eximiæ, daturus in fine eam, quam apud omnes sui nominis admirationem reliquit & gratam memoriam.

Quidam nostrorum industria à concubitu cum cognata abstractus ad meliorem frugem, & Sacramentorum frequentiam se recepit. Alius qui

qui peccatorum volutabro implicitus volutabat, generali scelerum omnium expiatione, non sine viscerum doloris indicio vitam in melius immutauit. Emicuit cæterorum charitas erga carcere detentos, & in eos præcipue, qui ad patibulum ducebantur, quibus non modo summa cura, & diligentia consultum, ut in viam quæ ad superos ducit, pedem inferrent, peccatorum expurgatione, anteactæ vitæ pœnitentia, & summae læsæ Maiestatis dolore, verum etiam corporum lætitia, cæterisque omnibus, quæ temporis illius angustia solet adferre. Damnatus quidam oppidanus ut laqueo è medio tolleretur, in patriam, quæ à Saffari vrbe distidet millia passuum duodecim ducebatur, ut manifestior pateret agnita culpæ punitio; tam ægre pœnam illam inter nostrorum turbam latus ferebatur, ut suis se passim coloribus tingeret, & ruborem indiceret, patris tamen, qui eum comitabatur, ita fuit oratione mollitus, ut ad nuptias duci, siue magnum euehi dignitatis fastigium videretur; excessit tandem non leuibus futuræ beatitudinis argumentis.

Sodalitas B E A T Æ V I R G I N I S, quæ ex equitibus & alijs matrimonio iunctis constat, non secus, ac semper Pietatis Christianæ specimen ostendit: Charitas annonæ ita infimæ sortis homines, eos præcipue, quos publica custodia, & Nosocomium continet, opprimebat, ut de sua non pauci salute desperassent, ni horum SODALIVM CHARITAS præsentaneo occurisset remedio, porro non modo tantam

tantam leuare miseriam propriis eleemosynis sunt conati, verum etiam stipem ostiatim cogendo per totam urbem, maxima ciuium omnium ædificatione, qui tanto permoti humilitatis, ac pietatis exemplo, largius ipsi quoque necessaria erogabant: hos etiam imitati seculares Adolescentes è Sodalitio Purificationis B. Mariae sacrato, nullum pietatis opus prætermisere, incumbunt acriter ad virtutum omnium studium, non citra omnium stuporem, qui tantam in ea ætate modestiam nunquam desinunt admirari; ab uno disce omnes. Quidam bombo exploso, & glande plumbea ictus tantum abfuit, vt in flictæ in iuriæ pœnas repeteret, quin potius cum parente indigne ferente facinus tot precibus egit, vt & culpam condonarit, & suæ querelæ finem omnino imposuerit, quod adeo Deo Optimo arrisse cognoscit, vt, & à periculo imminentis mortis eo facto ereptum, & integræ restitutum se sanitati crediderit.

MISSIONES.

In quodam oppido non longe ab hac urbe dis-
sito, grauis cuiusdam hominis honori fuerat il-
lata iniuria, quæ adeo admissi odij vulnus quo-
tidie refricabat, vt ferme nihil aliud præter ini-
mici cogitaret interitum, ansam sibi præberi o-
ptabat singulis horis in eum irruendi. Verum Dei
miseratione, & Patris monitu effectum, vt & o-
dium deponeret, & totius vitæ confessione expi-
atus animum sedaret. Non minorem hac, iniuri-
am

am filiæ raptus cuidam alij pepererat, is eum con-
ceperat vindictæ furorem, vt decem & octo men-
ses odio, & armis semper instructus raptorem v-
nacum cōsanguineis, quibus furorem ipse excita-
uerat, quæritaret ad necem. Verum Patris oratio-
ne ita est hominis animus immutatus, vt & ipse
abstinuerit vindicta, & consanguineos ad sui im-
itationem impulerit. Miserandus quidam ho-
muncio septendecim iam annos peccatum in
confessione reticuerat, quam ob rem toto vitæ
spatio semel tantum licet quadragenarius esset,
ad sacram Eucharistiam accesserat, generali ta-
men sordium ablutione à metuendo illo perdi-
tionis statu Patre dirigente liberatur.

Alio in oppido vnuis ex nostris plures quin-
quaginta generales audiuit confessiones. Quidā
Patris concione permotus, auxit religiose fami-
liæ numerum, vouit alia Castitatem, & Obedi-
entiā.

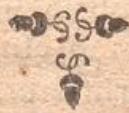
Primarius quidam vir, apud quem pater
cum socio diuersabatur, & eiusdem filius per heb-
domadam sese in B. P. N. Ignatij meditationibus
quæ primæ assignantur, exercuerunt, tantoani-
mi solatio, vt dicerent aliquo modo secum actum
ad Zachæi similitudinem Christum Dominum
excipientis.

Alterius oppidi incolæ Patrem non modo
expectabant, sed auide expetebant. Hi præcipue
qui in gregum custodia occupantur, modum suæ
lætitiae facere non valebant, cum hominem à cō-
fessionibus se faterentur adeptos, cui liceret, &
vlera aperire confidenter, & præsentaneum ex-
pe-

pectare remedium; ex his accessere nonnulli, qui biennio, alij triennio, alij quadriennio, & septen-
nio peccata non aperuerant, tanta vndique con-
fluebat pœnitentium multitudo, vt vix faciendi
rem sacram sumendique cibum tempus suppe-
ditaret, cum his pater aliquando se omnibus sa-
tisfactum impossibile esse dictaret, eamq; ob
causam adhortaretur eosdem, vt parocho, ac reli-
quis Sacerdotibus peccata faterentur; potius in
caulas omnes se reuersuros respondent, quam a-
lij præter eundem conscientiam detecturos.

Ex alio oppido patri eidem accessito nox
medium clausit iter coegitq; intra nemus quod-
dam expectare diem, vbi primum apparuit ignis,
ad frigoris iniuriam arcendam excitatus, fit ma-
ximus pastorum concursus, exulum præcipue,
qui in nemore illo latitabant. Hi quoniam pa-
trem adeundi copia non siebat, abstinuerant à
pœnitentiæ Sacramento per aliquot annos; vt
cognouit pater miseros illos ita disponit, vt nocte
illa peccatorum sarcinam oës deposuerint; mulier
ita variis afflictabatur à cacodæmone vexationi-
bus, vt quieti nullus concederetur locus, modo
eam spectris territabat, modo in somnijs, modo
fragoribus, ac mille omnino terriculamentis
infestabat, timorem incutiens; vbi sacros B. V.
globulos recitando manibus assumebat, fastidi-
um pariebat; tantam in fœlici fœminæ incutiebat
indignationem, vt eos ab se statim reperiret, de-
iijcererque in ignem. luctabatur ipsa secum alsi-
due, obstabatque, sed viatrix nunquam euasit,
præcipue cum adeundi templum cogitatio insi-
debat

debat animo ; eoque illam miseriarum adduxerat, vt effrœnatos libidinum motus comprimere nullatenus valeret ; prorumpebat sœpissime in quosdam tam fœdos , & hitor a indignos actus, vt facile ex ipsis agnosceres auctorem; ingreditur templum aliquando, nescio quo pacto (diuina procul dubio miseratione) ingressa audit concionatorem increpantem scelerum in confessione occultores: statuit ibi suæ vitæ quærendum ab eodem remedium, sibi namque retinuerat scelus, dum cætera aperiret non raro Sacerdotibus , annos sexdecim. desperabat omnino, seq; traditam tartareis ex hac vita tortoribus , vt etiam in alia perpetuo torqueretur, affluerabat. Pater iubet, eam bene sperare , abluitur totius vitæ sordibus generali confessione ; datur tanquam vitæ amuletum cereus Agnus, & N. B. P. Ignatij effigies, quibus nullo ferme negotio molestiarum , & turpium cogitationum dispulit nubem; frequen- tavit Eccleiam, & deuote valuit percurtere cor- tonam. Ab esu carnium deterriti sacri Ieiunij tempore nonnulli, qui leuibus egestatis causis religioni minime fauebant, & paupe- ribus tandem victus, & alia ministrata.

SVM-

SVMMA SEV BREVIS QVIDAM E.
 PILOGVS RERVM AD VITAM, ET
 obitum Patris Sebastiani à Campo spe-
 ctantium.

Ater Sebastianus Campo natus fuit in ciuitate Sassaritana à patribus non minus pijs, quam honoratis; in qua postquam Grammatica fuit, & litteris humanioribus informatus, easdem progressu temporum, cum magna & ciuium laude, & addiscientium utilitate publice professus est: curans summopere in eorum animos vna cum litteris, lac totius virtutis, & pietatis instillare. Adolescētia annos ingressus, quamuis à diuinæ legis semita non nullatenus deuiauit, rediuit tamen, & omnia, quibus ad Deo seruendum innectebatur, retinacula, prorsus abrupit. Sacerdotis deinde munere insignitus, tanto cum studio in vitiorum extirpatione, & cupiditatum moderamine insudauit, vt sub sæcularis Clerici habitu, perfecti, & numeris omnibus absoluti religiosi virtutes præferret. Impendebat tantum temporis orationi, vt Sabbathis omnibus ab occasu solis, ad subsequentis usque diei gallicinium, & flexis genibus, & nudo capite (quando etiam frigus rigidus senebat in corpore) coram effigie B. V. Annuntiata in Nosocomio persisteret. Faciebat rem diuinam diebus singulis, ad quam sicut se per semihoræ spatium, pia aliqua meditatione comparabat, ita candem finito sacro, in longius protrahebat.

bat. Amplectebatur magno cum ardore spiritus alias corporis afflictiones, cædebat se crebro, & rigide verberibus. Transigebat ieiunio dies omnes Veneris, & Sabbathi per totum annum: Quadragesimæ vero tempore, nullum aliud obsonium, præter panem, & aquam, ad prandium adhibebat. Tenebatur maximo humanarum, & diuinarum scientiarum desiderio, quibus ut comodius, & liberius nauare posset operam, Valentiam versus concessit in Hispaniam: quo in itinere, Deo sic permittente, à Turcis fuit abductus in seruitutem, emptusque Argerij à quodam homine truculento valde, & belluiniis induito moribus; religionem siquidem abiurauerat Christianam; quem adeo ferum & immitem erga se experiebatur, ut præterquam quod diebus singulis, ad grauiorem, quam ferre posset, laborem compelleret, fustibus ei tundebat latera, & ad virium pene exhaustarum refectionem necessaria denegabat. Quod eo maiori dignum videtur admiratione, quo is nostræ religionis iniquissimus transfuga, maiorem de Sebastiano conceperat probitatem: solebat enim eum, ut egregium, sanctum, ac fidele mancipium cæteris prædicare; Sebastiani quippe sanctitas non poterat non infidelium Apostatarum obnubilatis mentibus innotescere; quamuis cessat prorsus admiratio, si inhumani huius hominis, Gryphi potius auarissimi, animus spectetur: tam inexplicibili enim siti circa numos cumulandos ardebat, ut cum suum in animum induisset, magnum ad se auri, & argenti pondus, ex Sebastiani redemptione, venire

LII posse,

posse, vexabat eum quibus poterat modis, ut quanto citius de hac cogitaret redēptione, ut optatum ipse aurum possideret. Sed tolerabat id **omne magna cum submissione**, ac spiritus alacritate **Sebastianus**, aliasque sponte à se suscep tas macerationes adiungebat: proripiebat se suo ex humili, in quo cubabat, strato solo, scilicet duabus post intempestam noctem horis, quo tempore horas Canonicas recitabat, & cum Deo suauissime colloquebatur, quousque destinati sibi laboris tempus, quem à primo mane in sui heri fundo excolendo ponebat, aderet. Erat magno solatio, & leuamine Christi fidelibus omnibus, qui secum seruitutis iugo premebantur; & quibusdam quasi admotis faculis, omnes in Deiamorem succendebat: hos erigens, qui timore ac desperatione frangebantur; illos vero diuino plenis spiritu rationibus confirmans, quos in fide posse facere naufragium coniebat: ex quo factum fuit, ut plurimos ad Ecclesiæ gremium reuocaret, qui Christiana destituta religione Mau metanam fuerant legem pestilentissimam amplexati: quos cum litteris ad Sardiniaz Inquisitionem mittebat, per quas submissiori, quo poterat, modo, cum Inquisitoribus agebat, ut suo se de more cum illis humaniter gereret; & quando de sua captiuitate sermo incidebat, solitus erat dicere; illud tempus tanti facere, ut nullum illi aliud esset propositurum; licet tot ei mundorum offerrent imperium, quot esset syderibus plenum cœlum, & sua iam ætate in extremam magis properante senectutem asseruit, ex toto eo tempore,

quo

quo lucis huius vsura potitus fuerat, nullum illo
suæ seruitutis, aut præstantius, aut utilius suæ ani-
mæ extitisse.

Demum inter eos, quos ad Christianam,
quam repudiarant, amplectendam religionem
adduxerat, Genuensis quidam numerabatur, qui
cum summo, & incomparabilis à Sebastiano af-
fectum crederet beneficio, quod per eum vitam
spiritus recuperaslet, & ab ea mentis resipuisset
stoliditate, qua tam impie delirarat, suauissimum
Christianæ legis iugum à suis humeris excutiens,
& in densam errorum caliginem impingens, vo-
luit tati beneficij memor existens, ipsum non mo-
do memoria colere sempiterna; verum & re ipsa
p suo modulo remunerari. Quare cum eum serui-
tute corporis pressum videret, à quo ipse fuerat
in libertatem spiritus vendicatus, libertatem li-
bertate adnitens compensare, Sebastianum nu-
merata pecunia redemit; postquam t̄ es anni à
suæ seruitutis initio euolassent. Non passus est Se-
bastianus hoc officiū in suo animo emori, sed ma-
iori quam antea diligentia, studuit in posterū eun-
dem in salute animę conseruare, quem tanto cum
labore curarat, & ab æternæ mortis periculo eri-
puerat: nec destitit, quo usq; ipsummet à perni-
cioso illo barbarorum cōtubernio, & infidelium
Apostatarum contagione euocaret, & ad terras
Christianorum deueheret. Nam cum Genuensis
ille amore patriæ teneretur, ad eamque cuperet
remigrare, & exitum aliunde sibi videret vndi-
que interclusum, conuenit, ut solebat, Sebastianū
in tanta rei difficultate, suiq; animi propositū illi

LII 2

com-

communicans, modum, quo illinc aufugeret, efflagitauit: quem ille adeo facilem Sebastianus à Deo illustratus edocuit, ut eius consilio, & directione breui se potuerit simul cum vxore, alijsq; vndecim captiuis Christianis, nec non vna cum ipso Sebastiano huius facti Duce in tuto ponere, atque ad optatam Genuam peruenire. Vnde per eundemmet Sebastianum suo fuit Præsuli, ac Pastor, tanquam ouis deperdita restituta. Inde Sebastianus tot animarum spolijs, ac victorijs, quas Deo acquisierat, iam onustus, suam versus patriam iter deflexit: ad quam fœliciter, & magno cum suorum gaudio perueniens, pacatos post dies propositum illud executioni mandauit, quo Argerij detentus Religionis statum in Societate Iesu capeſſere deliberauerat; cuius Nouitiatum ibidem commorans, non modo viſus fuerat peregisse, verum & institutum etiam, tum suæ, cum aliorum saluti attendens exercuisse. Dedit nomen Societati Menſe Iulij, anno ætatis suæ quadragesimo sexto, à Christo vero nato, supra millesimum quigentesimum sexagesimum sextum. In qua statim ac se collocatum agnouit, non ſolum quidquam de vitæ pristinæ rigiditate remifit, aut detraxit, quin addidit plurimum, eamque adauxit mirum in modum, edomans ſeuis carnem ſuam, non verberibus tantum, quibus ſe noctibus ſingulis castigabat, verum & cilicio, & mira quadam in cibo parcitate, & femoralium ex equinis ſectis contextorum gestatione: quæ nunquam ſolitus erat alternare, niſi linteis, & ſimpliſbus, attritiſque ſubligaculis, quando hiemale tem-

tempus asperius inualescebat. Quoties ei à somno contingebat expurgisci, toties ad verbera, quae cunque ex materia, etiam ex duro bouis neruo confecto, manum admouebat, & quadam quasi sui feritate correptus, carnis contumaciam, non modo coercere, verum & eam quasi exanguem, & emortuam velle relinquere videbatur; cuius rei optimus existebat testis horror, quem, qui suo adiacebant cubiculo, ex vehementi verberum crepitu, contrahebant. Ieiunabat perpetuo diebus Sabbathi in obsequium B. V. quam ut incomparabili prosequebatur amore, ita eandem aliquoties meruit diuino cinctam splendore, & eximia condecoratam pulchritudine intueri. Sed quamuis tantum in macerando, & compescendo corpore studium adhiberet, non ideo negligens erat in animi passionibus subiugandis, & ipsis imperio rationis subdendis; maiori quin potius diligentia, ut par erat: in hoc incumbebat, excubans assidue circa dæmonis technas, & versutias cognoscendas, quibus eum in fraudem, & laqueum inijcere contendebat. Sed frustra iacebat rete ante oculos pennati; vitabat enim Sebastianus, & eludebat facile omnes illius insidias, & machinamenta. Nulli vñquam fuit tædiosus, aut molestus, neque illius ex ore verbum aliquod, vel inconciñum, vel mendax, vel aculeatum excidisse tuit auditum: qui enim fieri poterat, ut fastidium, & molestiam pareret, qui erga omnes misericordia, & benignissimus existebat? & qui patientia, & charitatis, & misericordiæ virtutibus insigniebatur? quomodo aut subirasci, aut mordere

Lll 3 quem-

piam auderet? Fruebatur summa cum omnibus pace, & cunctos aureis charitatis vinculis sibi deuinciebat. Tangebatur amore summa, & deuotione permira erga Missæ sacrificium celebrandum, orationisque exercitio maxime addictus erat, & diuinis quibusdam motibus, cœlestique dulcedine adeo recreabatur, ut licet collatorum diligens occultator donorum esset, vix tamen se poterat continere, quin præ nimia, qua agebatur, spiritus vi, suspiria ex cordis penitissimo dœta, & voces quasdam simul cum lachrymis a deo contentas emitteret, ut de longinquo spatio perciperentur: & tum Missæ, tum orationi dans operam, visus fuit persæpe à solo abripi, sicutque abstractus, & suspensus in aëre cœlestis lucis radios suo ex capite iaculari. Et cum semel quo tempore sacrum Christi Corpus sumpturus erat, sacratissimam Christi humanitatem, ad pueruli formam redactam aspexisset; hęc ab eo verba proferti audiebantur: Domine non sum dignus: non sum dignus: redi Domine, redi, ut eras.

Atque alias eidem sacræ rei intentus, cum eundem Dominum speciebus subesse Sacramentalibus firmissime crederet, Crucem ligneam, ante altare positam, manibus sat feruide fuit aggressus, & Christum inde pendentem refigere conatus est sic proclamans: viuus, viuus; quam ad vocem qui omnes aderant in Ecclesia concurrentes, stupore perculsi ad inuicem dixerunt: en ad quantum sanctitatis, & deuotionis peruenit.

Vix

Vix dici poterit Zelus, quo de animarum salute procuranda, indies inflammabatur: nullum renuebat laborem, nullum subire onus, aut periculum hanc ob causam. Obibat loca, & populos ciuitati finitos, vt eos Christianæ fidei rudimentis instrueret, quibus diuini verbi panem, tanquam paruulis, tanta cum dexteritate frangebat, vt ipsum possent omnes, & mandere, & igne spiritus, quem in eorum animis fodicabat, decoquere: quæ enim docebat, sicut audientium captum non excedebant (namque illis sese pro viribus accommodabat) ita suorum animorum morbis latentibus medebantur. Accipiebat omnium, quas poterat, confessio-nes, quorum nomina, ne è memoria laberen-tur, in Catalogum referebat, atque vt sic omnes ad Sacramentum Pœnitentia perduceret. Hæc nostræ Societatis munia, tanta cum sollicitudine, & animarum fructu exercebat, vt vulgo ab omnibus ceu Apostolus, & Sanctitate plenus vir reputaretur. Sed si tanta cum in alio-rum salute per populos, & villas discurrens, se impendebat; non minoris lane studio, & cha-ritatis argumento in Collegijs, in quibus age-bat vitam, id ipsum præstare conabatur. Pub-licas inuisebat custodias, & valetudinaria: præ-sto erat ijs, qui in mortis articulo constituti, sanctorum virorum egent auxilio, non deerat pau-teribus, in quibus poterat, sed leuabat verbis eorum ærumnas, & labores; & quamplurimis in necessitate constitutis, quæsita eleemosyna suc-currebat.

Lll 4

Vbi

Vbi primum vero se his occupationibus videbat solutum, in suum secedebat cubiculum, ubi re-trusus nullis alijs vacabat rebus, quam orationi, Meditationi, & lectioni librorum spiritualium, eius præsertim, qui de vitis Patrum inscribitur, hic enim liber illi erat valde familiaris, eumque de manibus ægre deponebat, Sanctorum namq; vi-torum exemplis, quæ ibi à B. Hieronymo exprimuntur, ad maiorem stimulabatur sanctimoniam, & noua, & ardentera de sua perfectione de-sideria concipiebat, eademq; exempla, quorum lectione suum animum pauerat, crebro in suis col locutionibus, modo essent cum externis, modo cum domesticis, recreationis tempore usurpabat. Præter Missæ sacrificium, quod nunquam omisit celebrare, recitabat diebus singulis horas Canonicas, & officium B. V. & defunctorum, vna cum Psalmis Gradualibus: stabat semper, sedebat nunquam, ut fuit à quamplurimis obseruatum in sua cellula, quod non mediocre mortificationis indicium videtur. Inibant de hoc sermonem sæpius multi ex nostris, & quasi per iocum sole-bant dicere, Patrem Sebastianum ea plurimum corporis positione gaudere, quam esset in cœlestibus habiturus, iuxta illud Prophetæ: stantes e-rant pedes nostri, etiam quoties ei ex cubiculo pe-dem efferre contingebat, corpore ad tantam mo-destiam, & humilitatem composito, egredieba-tur, ut re ipsa in se primo cōplere videretur, quod idem tanto cum verborum pondere, & animi af-fectu nostris solebat explicare, ut scilicet ad ia-nuam vocati, non aliter è cubiculo egredierentur,

quam

quam sancti illi monachi ex eremo, quando cum alijs agendi gratia, in populos se conferebant.

Deum sibi suum, ut sigillum interius, & exterius adeo impresserat, ut Deus in mente, Deus in corde, Deus in opere, Deus in vultu, Deus in oculis, Deus denique in toto eius corpore conspiceretur; ei solum modo placere, ei obsequi, & de eo solum cogitare curabat. Vnde rumores omnes, quibus urbis compita perstrepebant, non modo suas ad aures non accedebant, verum nec ea sciebat, quæ domi erant omnibus trita, & aperata: sicque contigit ei sæpiissime ignorare prorsus munia, vel exercitia publica, quæ nostris essent vel patribus, vel fratribus iniuncta per superiores. A fratre quodam Scholastico postquam annum unum Philosophiæ nauaret operam scitatus fuit, quonam officio distineretur? Alium iterum multos iam menses cum alijs in Collegio commorantem, ac si aliunde recenter aduentasset. amplexus est; & cum de quodam cubiculo, quod septem fuerat annis extructum, & non solum à domesticis, verum & ab externis celebratum, fieri mentionem audiret, tanquam de re unquam visa, nec audita, rogauit, vbinam esset? Postremo eius maturitas, & modesta grauitas in actionibus tanta erat, ut modestiæ amorem in spectatorum animis ingigneret, eorundemque sibi amorem conciliaret. Erat vir apertus, & simplex, nec non diuina quadam potius, quam humana donatus prudentia: nulla in eo deprehendebatur simulatio, nullus fucus, nulla inerat affectata deuotio. In suis omnibus actionibus, & si erat

Ll 5 sum-

summopere circumspectus, maxime tamen in oculorum moderatione, quos non vagos & liberos, sed in solum ferme demissos ferebat, quando præsertim cum mulieribus, colloquendi sese dabant occasio. Coluit semper mirifice suos prælatos, eisque ad nutum magna cum promptitudine, & submissione paruit. Cum malignis spiritibus, & humanæ generis hostibus vix dici potest, quot pugnas, quot conflictus, & quot prælia in sæculo, & Religione perpetuo sustinuerit; sat erit dicere, nunquam ex eis victum, sed victorem Deo sibi opitulante: euasisse. Plurima, quæ priusq; fierent, prædicti, non aliter, ac ab eo prædicta fuerant, contigere, & arcana plurima, quæ nullus nisi peculiari à Deo luce irradiatus potuisset assequi, detexit ipse, & propalauit, atque hoc eodem Prophetiæ spiritu diem sui obitus meruit prænouisse: tribus enim diebus, priusquam ex hac vita decederet, honestas quædam fœminas, à quibus in pauperum miserijs subleuandis adiuvabatur, de sua fecit morte certiores; quod idem duobus ex nostris communicauit. In sua ægritudine præclara suæ sanctitatis specimina præbuit, hisque se virtutibus præcipue ostendit insignitum, quæ cuicunque religiosam vitam profitentis sunt maxime necessaria: nam Patientia in sui morbi tædio, & doloribus tolerandis erat eximia, singulare silentium, quo vtebatur, id enim, non nisi ab inuisentibus coactus rumpebat, & tunc, vt eorum charitatifaceret satis, paucis ad quæsita respondebat: oculos ex ipso morbi initio ad extreumus usque spiritum, clausos gessit.

gesit. Sed quæ tunc temporis in eo maxime virtus eluxit, virtutum fuit omnium Mater Humilitas, quoties enim de cœlesti gloria, aut beatorum præmio, eo præsertim, quo Deus suos esset labores remuneraturus, verba facere audiebat, non ita se attentum præbere videbatur, quasi se tanto bono indignum, totius vero pœnæ reum reputaret: è contra vero quando de inferorum flammis, & animarum illis addictarum tormentis acerbissimis præcipiebat agere, gratis auribus hæc omnia excipiebat. Atque eodem fere tempore, quo vitali calore erat derelictus, & iamiam à morte ipsa deuorandus, hæc ab eo verba in exultatione spiritus iterabantur: impleatur, impleatur, atque hæc: noua, noua. ex quibus quam ardentissimis teneretur desiderijs diuinam adimplendi voluntatem, & quantopere maiori se perfectione spiritus innouare concupiseret, fastis apparebat.

Obiit tandem quadam correptus febricula intraque paucos dies Augusti mense die Dominicæ Transfigurationis sacro, & octauo anno supra millesimum sexcentesimum, eoque tempore, quo cubitum erant patres discessuri; & patres omnes, ac fratres. qui ei moribundo aderant, statim ac exhalasse animam cognouerunt, pedes sunt illius cum magna submissione, ac spiritus teneritudine osculati; partem sibi singuli suarum vestium, vnguium, & capillorum, ut in reliquias viri sanctitate insignis vendicantes: per ciuitatē vero ubi primum fuit illius mors cāpana-
rum

rum tinnitu diuulgata, ciues in hæc communiter verba prorupere: obiit Sanctus, obiit. sicque preces ad eum, veluti ad sanctissimum virum effudere: subsequenti vero die, quando diei ferme di-midium euolauerat, sepulturæ fuit mandatus in templo Collegij nostri Sassaritani, iuxta Euan-gelij cornu Sacelli maximi, funereum celebrante Missam Bosensi Episcopo, ad eamque ingenti concurrente mulierum, ac virorum multitudine, eorum præsertim, quin nobilitate, ac literis e-rant clariiores.

Sed quo tempore ipsius cadauer in sepul-turam erat inferendum, ea fuit deuotio, commo-tio potius in omnium animis excitata, vt ad cul-tros singuli, & pugiones forficesque, quas secum deferebant, manum admouentes, ipsius vestem talarem, aliasque internas cœperint incidere, di-scerpere, ac dilacerare, non valentibus eos patri-bus, verbis ullis, ac minis à cadauere arcere. At non contenti vestibus, in cadauer ipsum tanto cum impetu, & ardore animi irruerunt, vt non-nulos ex pedibus digitos amputauerint; ex quo-rum vulneribus sanguis disfluxit, quo & sudario-la potuerint alij intingere, postquam quindemci horæ à suo obitu effluxissent, quod non potuit non magnam præsentib^o parere admiratio nem, cruor enim, qui decurrebat, adeo purus erat, & nitidus, vt à corpore non emortuo, sed viuo e-rumpere videretur. Omnes tandem eius reli-quiæ, quas sibi cæteri asportauere, cunctis infir-mitatum generibus fuere salutares, totque mira-culis Deus eas illustrauit, vt tractatum integrum seor-

seorsim efflagitent; quem laborem, quod ab alio suscepimus agnouerim, hac de re proorsus superse-
dere decreui, non enim plura hæ annuæ literæ,
vbi breuitati consulitur, efflagitant.

COLLEGIVM CALARI- tanum.

Recenset Calaritanum Collegium Socios quinquaginta. Missi ex his octo in vicinos pagos, & oppida sacri Ieiunij tempore festis diebus, ad verbum Domini disseminandū, quorum exemplo, & doctrina uberrimi collecti fructus, futuræ horum magnitudinis maxima spes, desudant quippe viriliter in spiritus, & scientiarum acquisitione, seniorum exciti exemplo, & ædium nostrarum dilatatione, quibus nouæ fabricæ accessio facta non mediocris in sexdecim diuisæ cubicula fatis commoda; quo vide-
mūr omnino angustia illa liberati, qua premebamur adeo tamdiu, ut sæculares homines nostrorum tolerantiam admirati, impossibile vitam nos in murium caueris viuere prædicabant. Quatuor Congregationum fructus nostrorum labo-
ri, qui præsunt, fideliter responderet. Reliqua quia communia, alto silentio premam. Equites vero, & Primarij viri, ex quibus alia Sodalitas conflatur, frequenti Sacramentorum usui, Christianæ pietati erga eos, qui custodia publica detinentur, & Xenodochia, egenisque omnibus studēt acer-
rime. Nec suo caruit fructu opificum Sodalitas, quibus & pietas, & Salutationis suæ studium non negli-

negligitur. Curata etiam in hoc Collegio æris alieni, & famæ restitutio: præbitæ generalium for-
dium expiationibus aures. Omnes ferme inclusi
carcere ad nostrorum pedes peccatorum sarcina-
nam deposuere: bis saltem in hebdomada, nisi a-
liter vrgeat pietatis opus, eos nostri adeunt, vt
solent, & ea, quæ eorum siue animis, siue corpo-
ribus, quoad fieri licet, prodeesse iudicant, suppe-
ditant. Duæ fœminæ à perdita, qua volutaban-
tur peccatorum sentina, ereptæ, quarum altera
matrimonio collocata, altera in pagum missa ad
parentes non sine sufficienti pecunia ad matri-
monium: exorta contentio inter duos fratres ex
nobilioribus Regni ex rei familiaris diuisione,
multæ vtrinque diuidebant anios difficultates,
nostrorum tamen industria, præter hominum e-
xpectationem compositi.

Dissidebat animo Ecclesiasticus quidam
à suo Præsule, vtriusque animi nostrorum horta-
tu reconciliati. Ad ea vsque verba quidam Equi-
tes processerant, vt duello rem decernere statue-
rint, tempestiuia tamen nostrorum industria ad
concordiam reuocati. In extremis laboranti ser-
uo Mauro, Christianisque omnium colloquijs
reluctanti pater adfuit, hisque eum diuino afflan-
te spiritu, sermonibus adiuuit, vt paulo ante o-
bitum, sacro renatus fonte, sectam expuerit Mau-
meticam, egitque animam, dulcissimum inuoc-
ans nomen Iesu. Moniales quædama prima
genitæ nobilitate Ordinario subiectæ, ita nostrorum
monitis (eodem instantे Præsule) adiutæ priua-
tis exhortationibns, vt alias paruo temporis in-
teruallo

teruallo iudicares. Accedunt frequentius ad sacram mensam, factusque illis familiaris spiritu- lium exercitorum usus, in quibus non paucæ, quæ sese exercuere, cæteris virtutum omnium generere reluent. Vacant orationi quotidie per duas horas, & publicas corporis afflictiones, quo- rum usus intepuerat, vel secreto tantum fieri solebant, exercent. Eo efforbuerant duorum primiorum hominum animi in quodam oppi- do, non sine famæ, reique familiaris iactura ma- xima, ut non nisi extrema vitæ miseria expecta- retur, nostri tum cuiusdam hortatu res ita com- positæ, ut iam alter alteri non secus ac sibi con- sulat.

DOMVS PROBATIONIS CA- laritana.

Numerat Probationis Domus septem su-
pra viginti Socios.

Xenodochium ab his inuisitur bis in hebdomada: audiuntur confessiones: nouissi- me laborantibus succurritur, nullumque præ- termittitur pietatis officium. Accola quidam conscientiæ terminibus ita discruciatatur, ut nusquam terrarum requiem potuerit inuenire; febris nostrum coegit accersere, qui laborantis animum, auribus confessioni præbitis, ita sedu- uit, ut inde præteriorum criminum nunquam amplius orta fuerit tempestas, quæ olim turba- bat animum conscientiæ æstibus, vexabatque corpus.

Cano-

Canonicus, cui centum aureos quot annis solvere solet Domus, remisit sex supra viginti, toto eo tempore, quo vitales has capiet auras. voluit primarius Eques aliquandiu intra nostras aedes, ut à saeculari quiesceret tumultu, commorari. nec sine fructu, & desiderio nobiscum longius commorandi. Alius Ecclesiastici Ordinis se in nostri Beati Patris Ignatij meditationibus exercuit magno sui spiritus profectu. Aureos nummos quinquaginta erogauit eques, ut Sanctorum reliquiae decenti aptarentur loco. Empta serica peristromata, quibus sat is est nostrum decenter conuertire templum: emptus campus, & fons nostris adiacentes ædibus, quo fiet maior dilatandarum ædium, fortusque construendi copia. Tyrones etiam ex more Societatis probationibus exerciti; fructus non pœnitendos retulere.

A tribus è nostris per varia oppida excusum Quadragesimæ tempore, summa alacritate omnes excepti; modo vnum excipias, cui Clerici obstatere, sinistra cuiusdam hominis præcipui opinione ducti; vbi vero rei veritatem agnouere, opinione deposita, alacriter exceperunt. Freques in his iurandi vsus abolitus, Christianæ fidei rudimenta pueris, rudioribusque tradita Dominicis diebus sub vespertinum tempus, iuniores etiam his rebus exercebantur manum à rustico amouentes labore; qui cereis Agnis, sacris imaginibus, & varijs nostræ religionis muneribus aducti, non poterant non templum summo discendi desiderio adire. Confessiones generales auditæ: subuentum pauperibus affluenter: exagitati

gitati officij Christiani casus cum Sacerdotibus, nec sine fructu. Mulier ab inhonesta vita abducta, & ad eam redacta, ut se in aliam mutatam prædicaret, præcipue sacro refecta cibo. Fouebat latrunculos quosdam oppidanus præcipuus; is concione audita, in qua eos Crucis iterum Dominum affigere noster asseuerabat, qui suæ protectionis clypeo huius furfuris homines munirent, à se perditos illos homines abegit; nouamque viuendi formam assumpsit. Gener cum socero dissutam amicitiam consuere decreuit; adeo enim unius animus in alterius necem exarserat, ut obligaret se voto Hierosolymam adeundi, ni eum interficeret; at patris concione audita mutauit animum ac scelera confessione expurgauit. Peccatorum, sarcina grauati duo de æterna salute desperabant: eos animos addidi t in fœlicibus pater, ut confidenter peccatorum sarcinam deposuerint, & meliorem sperarent vitam.

Æger quidam, qui iam naulum portitori parabat, generum oderat cordicitus, adit generi venia petendæ gratia adstante patre, venia loco mille senex generum infectatur maledictis; quod ubi audit pater æternas minatur homini pœnas, increpat inuercundam frontem, & illico à dœmonibus raptum iri promittit; annuit senex, malle se in tartareas, æternasque mortis pœnas perpetuo comburendum detrudi, quam vel semel alloqui generum: nec eo victus pater insatum deferit, bis, & tertio hominem alloquitur, fatigat Deum precibus, & corporis assidua maceratione; donec intuitum illum animum flectit,

Mmm & ad

& ad confessionem magno præteritorum criminum dolore adducit, expiatus postridie reddit animam. Diuturnam ægritudinem adeo impatiens ferebat homuncio, partim egestate, partim dolorū vi, vt nil aliud suo promeret ex ore, quam maledicta. dæmonum nomina, & impatientis omnino animi verba, patris oratione, ita permotus, vt nunquam inde impatientis animi signum ediderit. Homo à meretricia voragine, qua merritur, eruptus, tam salutarem instituit vitam, vt admirationi & exemplo fuerit imposterum, quibus quondam fuerat offendiculo. Maximus tandem in nostri ordinis homines omnium animis inhæsit amor, & si non defuerit; qui aliquam molirentur tempestatem, quod obstareret eorum turpibus ansis, Dei tamen benignitate, antequam progrederetur quietuit.

COLLEGIVM ALGVERENSE.

Nostrorum hoc anno numerus duodenarius non excessit. Duo ex primoribus vrbis, boni nominis imminuti prætextu, excanduerant adeo animis, vt ad necem usque perrecturos autumares, adfuit tempestuua nostrorum industria, qua ita pacati animi, & in arctissimum necessitudinis vinculum redacti, vt & toti fuerint ciuitati admirationi, & præcipue patri vnius exaduersarijs, qui non adeo bene in Societatem erat animatus, qui & nostros imposterum

tum amare, & suspicere cœpit. Nostrorum hor-
tatu permora fœmina, quæ sui corporis copiam
iam pridem perduto cuidam fecerat, confessione
expiata, turpem cordicitus horrens consuetudi-
nem, ad meliorem frugem, & Sacramentorum
vsum se recepit. Vituperonis cuiusdam linguam
cote maledicentia erga nostrum Sacerdotem a-
cuminatam, ita noster suæ humilitatis exemplo
obtudit, atque compescuit, in multorum con-
cione, ut ganneonem suis tinctum coloribus, &
inuercunda fronte rubore perfusum veniam in-
genua prouolutum poscere compulerit: per si-
mile accidit Senatori plus iusto in nostrum inue-
henti asperis verbis, qui conscientia mortu, &
longa nostri patientia victus poplite flexo utro-
que coram adstantium omnium conuentu ve-
niam expostulauit. Honesta quædam fœmina
filio tantum comitata puero templum Cœnobi-
tarum adiit oratura: aderat nemo præter ædi-
tuum, qui religiosam negligens constantiam, to-
tus in fœminæ concupiscentiam ardens, eam
compellat; In facellum deuotionis prætextu con-
cedit, vulpinantis pellem pietatem existimans.
Vbi vero ventum ad facellum, pellem exuens o-
uinam rapax ille lupus, contendit miseram illam
comprimere, restitit illa totis viribus, & ab infer-
ni erpta satellite, domum repetit tremebunda,
& tota exalbescens varie.

Vir rei nouitate permotus causam inquirit,
narrat illa, rem totam ex ordine, qua co-
gnita, tanto furore corripitur, ut è vestigio ense

Mmm 2 ab-

abrepto in perditum illum verbotenus Religio-
sum irruisset, ni pia fœmina nostrum accerisset
Sacerdotem, qui furibundum reuocans à nece
virum, agit, ut superiori religioſe illius familie
rem exponat; ille, iniquo licet animo, paret patris
monitis: quo datis ab ædituo pœnis, eiusdem vi-
ta, & totius familie consultum opinioni.

COLLEGIVM ECCLE-
siense.

SVnt in hoc Collegio Socij vndecim. Nihil
detractum de pietate, & frequentia in audi-
enda matutina exhortatione in nostro tem-
plo diebus Dominicis, siue assiduitatem spectes;
siue diligentiam, & fructum. Partheniæ duæ Con-
gregationes, tam ea, quæ Scholasticorum, quam
quæ Laicorum hominum fruges edidere latae,
ac tempestiuas. Numerus, ac pietas augetur indi-
ces. Ab hinc tribus annis sœculares parthenones
suis sumptibus necessaria parare solent quadra-
ginta horarum supplicationi, quæ hoc anno cæ-
teris omnino antecelluit, cum candelarum nu-
mero, & curiosiori apparatu, tum vrbis totius
pietate, & frequentia.

Sacri Ieiunij tempore nostrorum vnuſ in
templo maximo concionatus quotidie, non sine
fructu, & omnium approbatione. Diuinæ Pro-
uidentiæ adscribendum, quod licet omnes eo-
dem ferme tempore morbo tentati fuerimus, a-
misimus tamen nullum. Emicuit nostrorum
patientia in tanta rerum omnium penuria, dum
& medi-

& medicorum cura; cum non sint; & medicina-
rum remedium, & administrantium solicitude
desiderabantur, tandem diuina eluxit benigni-
tas, quæ latitare videbatur, qua exciti præcipui
ciues, nostrorum angustias attentius intuentes,
cibo, & cæteris ægritudini rebus accom-
modatis, ita subueniunt, ut omnes
paulo post conualuerint.

Mmm 3

ANNVÆ

ANNVÆ LITTERÆ
SOCIETATIS IESV
ANNI M. DC. VIII:

PANORMITANVM COL-
legium.

Entum viginti alit Panormitanum Collegium: Sacerdotes quinque supra viginti, è quibus duo Theologiam docent. Vnus diuinarum litterarum mysteria, alter iura ad conscientiam pertinentia explicant. Tres Philosophiæ Professores, duo Rheticam. Quatuor humanas literas & Grammaticam docent. Scholastici septuaginta. Reliqui opera domesticis opportunitatibus inseruiunt. Discentium numerus auctus. Rheticæ classis hoc anno primum instituta Poeticæ, & eloquentiæ exercitationibus sedulo dat operam. Mathematica (nova Panormitanis adolescentibus scientia.) Hoc etiam anno primum incepta felices habitura euentus visa: vnde vel ab ijs qui Panormi processus existimantur, addiscitur; quorum numerus frequetissimus adeo est, ut aulam pro Gymnasio necesse

necessè sit usurpare. Est cur diuinæ bonitati gratias agamus immortali. Ex nostris Scholasticis Metaphysicis diem obiit extreum Nicolaus Montapertus Agrigentinus nobili loco annos natus circiter viginti, è quibus in Societate quinque transegerat tanta cum omnium probatione ut in diurna, molestaque corporis ægritudine qua tandem consumptus occubuit, nemo cadentem animis viderit. Ex Theologis vero Pater Dominicus Chilona Mamertinus extremo Theologicarum disciplinarum curiculo ad cœlestem suorum studiorum, laborumque mercedem consequendam emigravit. Eximia in proximos quavis charitate, & suipius despicientia insignis.

BIBONENSE COL-
legium.

Decem & nouem in Bibonensi Collegio, Sacerdotes quinque, quorum unus ægrotans in Sanctæ Margaritæ prioratu nostro degit, mutandi cœli gratia. Magistri duo, reliqui opera domi præstanta occupati, in urbe solita cum fructu Societatis ministeria præstata.

Pluviæ caritate à nobis quadraginta horarum supplicatio instituta, eos reddidit fructus ut non solum ciues ad Sanctissima Confessionis & Eucharistiaæ Sacramenta frequentanda verumetiam ad eliciendas lachrymas, effundendumq; per totam urbem sanguinem diuinitus in-

Mmm 4 cito

citarit, ita ut miseratus Deus exoptatam pluuiam uberrime tradiderit.

MARSALENSE COL-
legium.

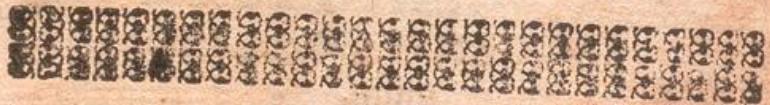
Hic Confessarij ex nostris industria fœmina, quæ peccatum suo Cōfessario texerat confessa. Hæc cum ad Sanctissimam accederet Eucharistiam donec peccatum iam detegit diminutam semper Hostiam sibi visa percipere, at detecto scelere torque iteratis confessionibus integrum deinde percepit. Adhæc quædam alia diaboli vexata supplicijs P. Pauli Achillis tacta reliquijs, quas sæcularis quidam Sacerdos faciebat maximi, vociferari primo se pœnisi affici ab illo, qui degebat in cœlis Achille, deinde liberata iam Deo Patrique Achilli gratias habuit immortales. Alius, cum Pater noster recitaret, verba illa: sicut in cœlo, & in terra: in, sicut in cœlo, & in mari mutare consueuerat, quod & à fratre suo, & à religioso quodam viro didicerat. Hinc humani generis hostis homini turgidum, turbatumque mare serenum, tranquillumque callidus indicate; ille priusquam id scelus (ut postea fassus) detegeret, cum ad templum nostrum accederet ter (à quo nam spiritu aiebat ille, prorsus ignorare) deiectus repulsusque inde discesserat. Tandem miseratus Deus hunc cum fratre in pristinam amicitiam per pœnitentiæ Sacramentum reuocauit.

SA-

SACCENSE COLLE-
gium.

HOc anno 1609. decimo quarto Kalend. Iulij
die D. Calocero vrbis petrono dicato Deo
Duce Saccense Collegium institutum tanta ci-
uium omnium, Magistratumque præsertim ac-
clamatione, vt à tanta, insperataque lætitia vix
animos cohibere possent suos. Adfuit P. Prouin-
cialis, cuius meritis vrbis Vicarius (Agrigentinus
enim Episcop⁹ aberat) rem diuinam fecit in Aede
nostra. Gymnasia hoc item anno instituta. Reli-
giolus vir ex Dominicanorum familia antea So-
cietatis non amicus grauissimo morbo corre-
ptus B. Ignatij meritis impetrata valetudine, se
benevolentissimū est nunc professus. Julian⁹ Bo-
uonius de Collegio bene merentissimus mali-
gna febri laborans cuius intemperie ne v-
nam quidem horam cibum retinere
poterat B. Ignatij meri-
tis conualescit.

Mmm 5 AN-

ANNVA PROFES-
SORVM MESSANENSIS
DOMVS M.DC.VIII.

Professorum Messanensis Domus ni-
mium quantum ab omnibus optabatur:
tandem aliquando à Hieronymo Con-
te opulentissimo viro fundata fuit. quam ad pro-
mouendam magis indies, ac magis ob commune
Messanensium omnium desiderium è nobilitate
complures opera sua sedulo dedere. Et præcipue
Philippus III. Hispaniarum Rex, ipseque urbis
Senatus, qui liberalissimum plane semper erga
Societatem nostram se præbuit, ut pristino Col-
legio in domum commutato (quia ad obeunda
Societatis munera commodissimus omnino vi-
debatur situs) nouum alibi Collegium ea pecu-
nia excitaretur. Sunt igitur in hac Domo sexde-
cim nostri Sacerdotes, totidem alij Coadiutores,
qui nouis viribus ad proximorum salutem, per-
fectionemque incumbunt maxime. Ac ne quo
spiritu replendi essent cæteri, eo ipsi funditus ca-
rerent, priusquam suis quisque muneribus præ-
cesset, B. P. N. Ignatij spiritualia exercitia insolito
animi feroce, & charitate omnes simul obi-
ere. Ex senis congregationibus, tres solum hæc
sibi domus retinet; tres quippe aliq; discipulorum
cum Collegio alio translatæ sunt.

Co-

Coguntur in vnum locum Aethiopes, quorum numerus in hac vrbe est plane incredibilis, & ab uno è nostris cum Christianis legibus, tum euangelicis moribus, ac dogmatibus erudiuntur.

Obiit hoc anno P. Franciscus Paladinus, ijs virtutum insignibus ornatus, quæ Societatis Iesu veteranum Sacerdotem decebant.

COLLEGIVM MESSANENSE.

Sub anni huius initia seiuicium est à Professorum Domo Collegium: & cum Hieronymus Conte multa auri millia nobis testamento legasset ad exædificandam domum Professoram, cessit illi Collegium, quod tempore capaci, & columnato, tum etiam apto nostris muneribus loco esset. Eatamen lege ut Domus Professorum impensis alio dæduceretur Collegium. Igitur Principis viri domus ampla coempta est, augusta facie, ameno prospectu, aperto salubri-que aere, & fundi latitudine, ut suo tempore in debitam amplitudinem patesiat, ad hæc profluente aqua & familiari pomario commendata.

Fuit in vinculis, qui post anteactos pessime plures annos Confessarij adhortationibus admonitus, & ad se reuersus, nihil iam nisi æterna sibi debita supplicia animo voluebat. Nunc se damnatum, nunc se esse dæmonem censebat; alias se iam apud inferos esse, interdum etiam trementem sub pedibus terram, & sibi dehiscentem, videre videbat. Secundum quietem item diaboli somniare, & se per pedes catena vincum deorsum trahi, solitus.

Inte-

Interea temporis, ecce tibi in somnis quadam nocte immenso candidatam lumine fœminam, Beata Virgo credita est, quæ turbationibus hisce iactatum solata, integrum ab angoribus liberationem spopondit; igitur animum haberet. Nec vana visio. Vni ex nostris per Exomologesim sua commissa confessus, serenum animum est consecutus, & adhuc omnibus prælucet exemplo.

COLLEGIVM CATA-
nense.

Alumnos hoc anno 30. Collegium Catanense habuit. Horum plerique in utraque votum renouatione carcere detentos pro more eleemosynis recrearunt, & sex præter alios, quod in hac ciuitate antehac inuisum in auditumque, iumento sumum ostiatim conquisitum per compita & publicos vicos omnium summa cum approbatione deportarunt.

Quod ad communem omnium pietatem attinet, festi Beatorum nostrorum dies, tempore aulæis ornato, habita concione, & magna omnium Ordinum etiam Magistratum celebriitate culti sunt. Interna etiam animi pietas aduersus nostros Beatos multis argumentis testata fuit. Crebro videoas ad remedium tum animo tum corpori poscendum accurrentes, crebra votiva lumina accidentes. Et accepti beneficij memoriam argenteis laminis plurimi significarunt. Sex pendent coram B. Stanislai effigie, quatordecim coram B. Aloysio, ante B. Franciscum

30. ante Beatum Ignatium septuaginta. Omissis coronis quæ singulis singulæ ex argento conflatae sunt. Pietatem excitant crebra miracula. Laborabat iamdudum carcinomate quædam fœmina religiosis claustris inclusa, & cunctis iam Christianis mysterijs perfœcta, extremam horam opperiebatur. Missam à nostris thecam reliquiarium sibi applicuit, simul Beatum Aloysium comprecata lecto surrexit, & ad salutem integrum reuocata est. Item alia omni ope humana despecta, & in vno Beato Aloysio spe posita ex vulnere, quod habebat in brachio breui conualuit.

Nobilis quædam fœmina in templo nostro diuina mysteria sæpe obire solita erat. Huius maritus ipso Sanctorum Innocentium anniuersario die trucidatus fuit; quem cum illa animam agentem post susceptam Eucharistiam auditamque concionem sinu teneret, non solum lachrymis temperauit, ne tali tempore hominem interturbaret, verum & mortientem pie adiutabat, & ad condonandam inimicis iniuriam adhortabatur. Et quarto ab inde die Dominicæ Circumcisioni sacro vna cum socru ad diuinam mensam nostro in templo, quo totius fere ciuitatis est eo die cōcursus, accessit. Scilicet omnibus & dignum animo Christiano visum id nouum. Nec ultra cum inimicis expostulauit iniuriam nostrorum videlicet monitu in hanc sententiam adducta.

COL.

COLLEGIVM MELI-
tense.

Numeravit in universum Socios quindecim hoc anno Melitense Collegium, à quibus omnibus solitis Societatis ministerijs strenue est insudatum.

COLLEGIVM MINA-
ense.

Cum primum in Minaensi Collegio è Societate quindecim vitam degerunt, septem & quinquaginta in praesens continuantur, iij namque Socij qui Panhormi Philosophiae vacabant. Minus studendi causa transmigrarunt.

Duo ex nostris Metaphysicis in Indiam versus profecti sunt, quorum unus natione Calaber Franciscus Galuzzus dicitur, Siculus alter Ioannes Baptista Mazzullus, ea ambo probitate, ac virtute viri, ut in magna apud omnes sint expectatione: hi enim iamiam discessuri latitiam agitantes animum ad extrema omnia experiunda praeferebant. Horum unus Ioannes Baptista Mazzullus à primo suo in Societatem ingressu eo animo patris, parentumque memoriam depositit, ut nullis unquam precibus ad illos remissendos sese adduci passus sit; quin immo (id quod opinionem omnium exuperat) P. Rector cum Minas à Caltaierone decem millia passuum circiter

citer distarent huiuscemodi occasionem mini-
me prætereundam arbitratus illum ad se acciri
iubet, cognatis hoc vnum in vita ne de neget pre-
catur, nec tamen ad mentem suam illum ut fle-
steret perfidere potuit, in quo quidem à B. P.
Francisco Xauerio secundus omnium opinione
habitus est: atque adeo meritus est, ut in eodem
die à P. Præposito Generali ad Indos euocaretur.

Quo die defunctis iusta sollebantur eorum
per paucis, quibus amplissimæ fortunæ erant, quo
inimicum facillime circumuenire possent (gra-
uæ enim inimicitiæ cum illo exercebantur) clâ-
destinis consilijs in ipsiusmet inimici domicilio
sese occultarunt, ille vero huiusmodi rei inscius
ut cubitū discessit in eundem districtis pugioni-
bus impetum faciunt, & ad mortem percutiūt,
qui quamvis viginti confosus vulneribus in pri-
stinam tamen restitutus valetudinem, Auctore
P. Rectore, inuitis fratribus, cæterisque sibi tum
benevolentia, tum sanguine coniunctis in no-
stro Collegio inimicitijs depositis omnibus ini-
micos amplexus illorum sibi gratiam concilia-
uit.

Vnus ex nostris Coadiutoribus è scalis mi-
serabiliter delapsus lætabunda tamen voce Iesu
imploratus opem, cuius imaginem pro Patribus
gestabat absque vlla corporis offensiuncula su-
bito stetit, gratesque summo Deo egit
idque nimirum spectantibus summæ
lætitiae admirationique fuit.

COL.

COLLEGIVM RHE-
ginum.

Honesto quidam loco natus ex ijs vnius qui ciuitatis Prouinciam per id tempus obtinuerat vehementi laterum dolore labrabat, ita ut noctes totas insomnes duceret è patribus Societatis vnum ad se acciri iubet: cum venit Pater ægrotum, & vt B. P. Ignatij suppetias postularet, precibus incitauit, tanto consilio ægrotus assentitur, identidemque B. P. Ignatium pronunciabat, & vt sibi fieret copia B. Ignatij imaginis recolendæ postulauit, futurum est enim, inquit, vt aliquantulum quiescam: confessim domestici omnes accurrunt, Collegium adeunt, & rem vt sese habebat patribus, cum aperuissent B. P. Ignatij imaginem obtinuere, visa prope hostium imagine, Pater qui ægrotum assidebat, cucurrit, illumque apprehendit, & ad ægrotum conuersus, inquit: En B. P. imaginem habet: ille vero magna voce ipsius imaginis solo visu se sanitatem recepisse fatebatur, & è lectulo protinus surgens sanitatem se recepisse testabatur: quadratis horæ spatio magna animi iucunditate (id proximo suº ferebat animus) deambulauit. Non nullis huius rei causam aliquid naturale arbitrantibus, responsum ipse reddidit, nullo pacto id aut astronomorum influxui; aut alij huiuscemodi causæ acceptum referendum esse, dedi & ego, inquit, hisce artibus operam meam. Quamobrem, & ipse cæterique omnes genua flectentes

gra

gratias egerunt Christo Domino qui ægrotantis optatis B. P. Ignatio intercessore, tandem aspirasset.

Adolescens qui per summam libidinem vitam agitabat nostrorum opera, atque industria ad bonam frugem redactus est, id quod nonnulli talibus imbuti moribus admirati idem assequi curauere.

Per summum laborem curatum est ne nobilis quidam interficeretur ab ijs qui malo dolo indies illum obseruabant: atque etiam à cognatis mulier quædam adulterij nomine suspecta una cum adultero ne iugularetur.

Duo Adolescentes clarissimis maioribus orиundi inuicem sese iniurijs affecerant, quapropter timor omnes incesserat, ne simul confligrent, vt pote alteruter iuuuenibus eiusdem factio-
nis qui sub armis erant concitatus incedebat, fu-
isset sane fraude totius ciuitatis. Quibus cognitis
illos vnu ex nostris aggressus in pristinam tra-
duxit consuetudinem, quorum vnu saepe e-
idem Sacerdoti peccata committit.

Rei familiaris causa diuidendæ inter complices sanguine coniunctos graues inimicitæ suscep-
tæ sunt, quæ quidem graue excidium minabantur, his sese obiecit vnus ex nostris Sacerdos
remq; ad otium deduxit, id enim perfecit, quod
permulti antea docti viri non valuere: nimirum
vt tota res duabus arbitris committeretur, & il-
lorum sententiæ vt vnu quisque staret publico
fœdere.

Vnus è Societate S. Petrum de Patti (oppi-
Nnn dum

dum ita dictum) adiit propriæ vocationis munia
vt exerceret, cuius oppidani, vt fama tenet, fœne-
ratores habentur omnes, atque adeo spiritualia
nequidquam pensi habent, illuc vbi primum per-
uenit omne studium, operā, ac laborem omnem
ad pueros Christianis dogmatibus erudiendos
contulit: ter in singulis hebdomadis tali munere
fungebatur, insuper & à prandio die Dominico,
id quod supra quam cuiquam credibile est ani-
morum utilitati siebat. Complures anteactæ vite
sacro confessionis Sacramento animum expia-
runt, summas Deo grates Confessarijs agentibus,
quandoquidem tot Christiani in pristinam vin-
dicabantur libertatem: adeo diuinam legem i-
gnorabant, vt permultos qui vxores duxerant
rursus Christianorum ritu matrimonium cele-
brare necesse fuerit. In die Annunciationis B. M.
Virginis, Patre Auctore, è ciuibus nullus ad Chri-
sti corpus degustandum templum non adiit.

Maurus quidam cum in sententia sua mul-
tos perstitisset annos: nimis nullo pacto futu-
rum vñquam vt sacro baptismate ad abluerendum
induceretur, ipsius Patris opera de Christianæ si-
dei elementis edocitus (cum proxima nocte in
sommis ad id etiam à Diuo Blasio inuitaretur)
baptizatus est.

Copiosus quidam fœneratoris nomine su-
spectus iamiam animam exhalaturus per præco-
nem iussit notum omnibus fieri, si quis aliqua in-
re ab ipso defraudatus fuisset illi in omnibus sa-
tisfactum iri,

DO-

DOMVS PROFESSA PLV-
tienſis.

Decemē Societate hanc Domum inco-
lunt anno præſente primum ingressi; ad-
modum mirifice ſe nobifcum habenti-
bus & habituris (vt confidimus) ciuibus omni-
bus.

Accidit vt vnius ex iuuenibus iampridem
amore capta mulier, multoties illum aggressa &
ſibi nunquam ſatisfactum, in eius cubiculum tan-
dem petulanter inuaserit, quem quidem labori-
bus defatigatum à prandio ſe inſopitum inuenit.
Hic illi experreſto nefanda mulier mentem ſuā
aperit, vt huiuscemodi cruciatus ne ad multum
temporis deducere velit enixe precatur. Tum
iuuenis toruis oculis impudicam mulierem in-
tuitus acerrime reprehendit primo, & ab ſe di-
uellere verbis per quam asperis conatus eſt: ratus
enim nefas eſſe cum parentum coniugisque ho-
noribus ſatis honestatum ab vxore per ſumnum
dedecus nomen maculari, tum diuina iura con-
temni, ne ambo, inquit, luxuriæ instrumenta tibi
ſint cariora, quam decus atq; pudicitia, ſi parum
adhuc pudicitiam quo iure quaque iniuria habu-
isti. His tamen magis accensa mulier iocum mo-
uebat molli, ac procaci ſermone illum in ſuam
libidinem deducere conabatur; non longius in-
iurijs laeſſita ſtetit, quin illi propius aſſedit. quo
viſo caſtus iuuenis ſtricto gladio expulit atq; ex-
turbauit, cuius animo mulieri comperto nun-
quam alias tale tentatum eſt.

Nnn 2

Non

Nonnullorum etiā indies innotescit voluntas, de nobis bene merendi: forte accidit ut ad prandium panes nobis non sufficerent cum ex improuiso SS. fœmina atque optima decem prægrandes panes ad nos misit eo animo tamen eadem hebdomada denuo ut farinæ massam subigi necesse foret cum semel famulis pistoris munus obire mos esset. Verum ô factum in literis memoriaq; prodendum, nobiscum admodum beneuole se se mulier habuit, satiavit etiam misifice cum illa omium Pater atque Princeps; quidquid enim panis erat reliquum omnium domesticorum per hebdomadam expleuit famem.

FINIS.

Ex libris Collegij Societatis Iesu Paderb.

